

ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس طراحی یک قصه در کودکان ۶ تا ۱۱ ساله

راضیه نصیرزاده^۱، نرجس عرفان‌منش^۲

مقاله پژوهشی

چکیده

زمینه و هدف: محدودیت‌های کلامی کودکان، مشارکت ضعیف آن‌ها با درمانگر و یا فقدان آگاهی آن‌ها نسبت به هیجانات و اعمال خود، ارزیابی روان‌شناختی آن‌ها، را به درجه‌بندی رفتار کودک توسط والدین یا معلمان یا استفاده از مشاهدات رفتاری ساخت‌دار محدود نموده است. بنابراین نیاز مبرمی برای شناسایی و کاربرد ابزار تشخیصی که بتواند هیجانات کودک را از دیدگاه خود کودک مورد ارزیابی قرار دهد، وجود دارد. به نظر می‌رسد که آزمون طراحی یک قصه قادر است تا پاسخی به این نیاز باشد. هدف پژوهش حاضر، بررسی اعتبار، روایی و هنجاریابی مقیاس طراحی یک قصه (DAS یا Draw a story) در جمعیت کودکان دوره ابتدایی شیراز بود.

مواد و روش‌ها: تعداد ۵۰۰ نفر از دانش‌آموزان مدارس ابتدایی شیراز به شیوه خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. آزمودنی‌ها آزمون طراحی یک قصه (DAS)، را انجام دادند و سیاهه رفتاری کودکان (CBCL یا Child behavior checklist) توسط والدین آن‌ها تکمیل گردید. داده‌ها با استفاده از ضریب توافق Kappa، ضریب همبستگی Spearman، Cronbach's alpha، تحلیل واریانس یک طرفه تحلیل شد و برای تعیین جدول هنجاری از نمرات استاندارد t و Z استفاده گردید.

یافته‌ها: ضریب Cronbach's alpha برای مقیاس‌های هیجانی مقیاس طراحی یک قصه ۰/۸۲، اعتبار نمره‌گذاری برای ۳ مقیاس محتوای هیجانی، خودنگاره و استفاده از شوخی به ترتیب برابر ۰/۶۹، ۰/۶۴ و ۰/۵۸ گزارش شد. روایی همگرا از طریق تعیین ضریب همبستگی با سیاهه رفتاری کودک (CBCL) محاسبه شد و برای احراز روایی افتراقی نمرات سه گروه از کودکان (افسرده، پرخاشگر و عادی) مورد مقایسه قرار گرفت. همچنین برای تعیین هنجاریابی مقیاس نمرات خام گروه ۵۰۰ نفری به نمره معیار t و Z و نمرات درصدی تبدیل گردید.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج پژوهش، مقیاس طراحی یک قصه، واجد ویژگی‌های روان‌سنجی مورد نیاز برای کاربرد در پژوهش‌های روان‌شناختی و تشخیص‌های بالینی است.

واژه‌های کلیدی: طراحی یک قصه، اعتبار، روایی، هنجاریابی، محتوای هیجانی، خودنگاره، استفاده از شوخی

ارجاع: نصیرزاده رضیه، عرفان‌منش نرجس. ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس طراحی یک قصه در کودکان ۶ تا ۱۱ ساله. مجله تحقیقات علوم رفتاری ۱۳۹۱؛ ۱۰ (۵): ۳۳۱-۳۲۵

پذیرش مقاله: ۱۳۹۱/۱۰/۹

دریافت مقاله: ۱۳۹۱/۳/۶

واقع هیجان با تأثیر گذاشتن بر فرایند و محتوای تفکر، قضاوت و رفتار، سلامت انسان را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۱). متخصصان تشخیص روانی و روان‌درمانگران همواره در

مقدمه

در مطالعات مختلف و متعدد روان‌شناختی، تأکید ویژه‌ای بر نقش هیجان در سلامت و بیماری افراد به چشم می‌خورد. در

۱- دانشجوی دکتری تخصصی، گروه روان‌شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شیراز، باشگاه پژوهشگران جوان، شیراز، ایران (نویسنده مسؤل)
Email: raznasirzadeh@gmail.com

۲- دانشجوی دکتری تخصصی، گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شیراز، باشگاه پژوهشگران جوان، شیراز، ایران

برای غربال افسردگی معرفی گردید و طی سال‌های ۱۹۹۰ و ۲۰۰۲ مورد بازنگری قرار گرفت. این آزمون که در دامنه سنی ۵ سال تا بزرگ‌سالی به دو شیوه فردی و گروهی اجرا می‌گردد، شامل تعدادی نقاشی فراخوان (مجموعه‌ای از افراد، اشیاء، مکان‌ها و حیوانات) است که موجب تداعی تجربه‌های هیجانی فرد گردد. در واقع این آزمون از نقاشی به عنوان کانالی جهت بیان هیجانات و تصویری که فرد از خود دارد، استفاده می‌کند و با فراهم آوردن یک ساختار آشنا از مداد و کاغذ به کودکان که بسیار هیجانی هستند، کمک می‌کند تا افکارشان را نظم دهد و مفهوم‌سازی نمایند. بر این اساس کودک از میان نقاشی‌های فراخوان ۲ تصویر، انتخاب و سپس به طراحی داستانی که در ذهن خود ساخته است، می‌پردازد. همچنین باید برای نقاشی خود داستانی بسازد. پژوهشگران و درمانگران با توجه هدف خود و بر مبنای شیوه نمره‌گذاری که توسط طراح آزمون ارائه گردیده است، به ارزیابی مشکلات هیجانی فرد می‌پردازند (۵). این مسأله به ویژه زمانی اهمیت پیدا می‌کند که با کودکان پرخاشگر، افسرده و یا کودکانی که دچار معلولیت‌هایی نظیر ناشنوایی‌اند، روبه‌رو هستیم. هدف اصلی مقیاس طراحی یک قصه نیز به ادعای طراح آزمون، شناسایی کودکان و نوجوانان دچار افسردگی پنهان (Masked depression) بود. در واقع واکنش آزمودنی‌ها به تکلیف نقاشی، دسترسی به افکار و احساساتی که از طریق واژه‌ها غیر قابل دسترس هستند، را فراهم می‌آورد و مطالعات اخیر نیز نشان می‌دهد که این ابزار برای شناسایی افرادی که ممکن است تا به خود یا دیگران صدمه بزنند، Aggression reactive و Predatory aggression هم مفید واقع می‌شود.

آزمون مذکور تاکنون در کشورهای مختلف از جمله روسیه، تایلند، استرالیا، ترکیه و ... مورد استفاده قرار گرفته است (۷-۹). Silver اعتبار نمره‌گذاران مقیاس محتوای هیجانی این آزمون را از ۰/۸۰ تا ۰/۸۶ و با بررسی مطالعات انجام گرفته مختلف در دامنه‌ای از ۰/۸۰ تا ۰/۹۳ گزارش نموده است. همچنین اعتبار بازآزمایی این مقیاس بین ۰/۴۵

پی شیوه‌ها و تکنیک‌های نوینی بوده‌اند که ضمن سادگی در اجرا، به خوبی با مراجعان ارتباط برقرار نمایند و آن‌ها را به ارائه اطلاعات درباره خویش ترغیب نمایند (۲). علاوه بر این، وجود آزمون‌های روانی با خصوصیات روان‌سنجی مناسب، امکان تشخیص سریع، غربالگری، بررسی اثربخشی شیوه‌های روان درمانی و راه‌اندازی مطالعات همه‌گیرشناسی را میسر می‌سازد (۳). پاسخ‌گویی به چنین نیازهایی منجر به ساخت و عرضه ابزارهایی همچون پرسش‌نامه‌های خودسنجی، آزمون‌های عینی و فرافکن گردید. ابزارهایی که به سهم خود دارای مزایا و معایب مربوط به خود هستند.

از حدود ۱۹۴۰، این اندیشه که از ترسیم می‌توان برای تشخیص ابعاد هیجانی و شخصیتی استفاده کرد، اهمیت بیشتری یافت و نقاشی به عنوان بازنمایی بصری حالات روان‌شناختی درونی، مورد مطالعه قرار گرفت. در این زمان اصطلاح «ترسیم فرافکن» مطرح شد (۴). تصور بر این بود که نقاشی برای کودکان، جایگزینی برای بیان خود در بزرگ‌سالان است و قادر به فراهم آوردن اطلاعاتی درباره کودکان است که به تنهایی از کلمات ساخته نیست. در فاصله سال‌های ۱۹۴۰ تا ۱۹۵۵، هنگامی که به کاربرد ترسیمات فرافکن با نگاه جدی‌تری نگریسته شد، ظهور تکالیف ترسیمی فرافکن مختلف با هدف ارزیابی شخصیت، در ادبیات روان‌شناسی و روان‌پزشکی جایگاه ویژه‌ای یافت و به انتشار پژوهش‌های فراوانی درباره کاربرد این آزمون‌ها منجر گردید (۴). بنابراین بیش از ۵۰ سال از زمانی که روان‌شناسان نقاشی را برای ارزیابی هیجانات و هوش مورد استفاده قرار دادند و بیش از ۴۰ سال از زمانی که هنر درمانگران ادعا کردند که نقاشی می‌تواند به‌زیستی هیجانی را تشخیص و ارتقا دهد، می‌گذرد و به نظر می‌رسد که با گذشت سالیان توانسته است تا جایگاه ویژه‌ای به خود اختصاص دهد (۵). بنابراین آزمون‌های ترسیمی را می‌توان به منزله یک روش فرافکن دانست که افراد، پاره‌ای از عمیق‌ترین اسرار روان و شخصیت خویش را در آن‌ها منعکس می‌سازند (۶).

آزمون (Draw a story) DAS در ۱۹۸۷ توسط Silver

اعمال خود، ارزیابی روان‌شناختی آن‌ها را به درجه‌بندی رفتار کودک توسط والدین یا معلمان یا استفاده از مشاهدات رفتاری ساخت‌دار محدود نموده است. بنابراین ضرورت شناسایی و کاربرد ابزار تشخیصی که بتواند هیجانات کودک را از دیدگاه خود کودک مورد ارزیابی قرار دهد، بیش از پیش احساس می‌شود.

علاوه بر این، تعیین هنجار برای هر آزمون روانی به ویژه آزمون‌هایی که در فرهنگ دیگری ساخته شده است و قرار است تا در فرهنگ متفاوتی به کار گرفته شود، به هموار شدن مسیر پژوهش‌های آتی، قابل اندازه‌گیری شدن عینی نتیجه تغییرات درمانی و روش‌های روان‌درمانی، تشخیص سریع مشکل، غربال کردن و تعیین نقطه برش و نیز با فراهم ساختن امکان انجام مطالعات همه‌گیرشناسی، زمینه برنامه‌ریزی در جهت پیش‌گیری از اختلالات روانی، تنظیم برنامه‌های درمانی، آموزش نیرو و تهیه تمهیدات لازم در جهت گسترش بهداشت روانی را مهیا می‌سازد (۱۸). از این رو پژوهش حاضر، با هدف بررسی هنجاریابی، اعتبار و روایی مقیاس طراحی یک قصه (DAS) در کودکان ۶ تا ۱۱ ساله انجام گرفت و درصد بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی و قابلیت کاربرد یا انطباق این آزمون در کودکان دوره ابتدایی بود.

مواد و روش‌ها

جامعه آماری پژوهش حاضر که از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، جزء تحقیقات توصیفی از نوع زمینه‌یابی است، کلیه کودکان دبستانی مدارس ابتدایی شهر شیراز بود. حجم نمونه ۵۰۰ نفر است که به شیوه خوشه‌ای چند مرحله‌ای از بین مدارس ابتدایی نواحی چهارگانه آموزشی شهر شیراز انتخاب شد و با کسب رضایت کودکان و والدین آن‌ها، به پژوهش وارد شدند. خرده مقیاس افسردگی / اضطراب و مشکلات عاطفی سیاهه رفتاری کودکان (CBCL یا Child behavior checklist) توسط والدین و یا فردی که سرپرستی کودک را به عهده داشت، تکمیل گردید که اعتبار و روایی ابزار در هنجاریابی ایرانی مورد تأیید قرار گرفته است (۱۹). در پژوهش حاضر نیز

تا ۰/۹۳ گزارش شد (۱۲-۱۰، ۵). ضمن این که مقیاس ارزیابی محتوای هیجانی از اعتبار بالاتری نسبت به ۲ مقیاس دیگر (خودنگاره و استفاده از شوخی) برخوردار است. علاوه بر این وی، اعتبار نمره‌گذاران مقیاس خودنگاره و استفاده از شوخی این آزمون را به ترتیب ۰/۷۴ و ۰/۸۶ گزارش نمود (۱۲). در مطالعه برزیلی (به نقل از Alessandrini و همکاران) اعتبار نمره‌گذاران ۰/۹۴ و اعتبار بازآزمایی بعد از یک ماه بین ۰/۶۲ تا ۰/۸۷ به دست آمد (۱۳). در مورد روایی مقیاس محتوای هیجانی هم می‌توان گفت که بین افسردگی و پاسخ‌های به طور کامل منفی (نمره ۱) همبستگی وجود داشت و کودکی که چنین نمره‌ای دریافت می‌کرد، در معرض خطر افسردگی قرار داشت، به عبارت دیگر ۶۳ درصد از کودکان افسرده محتوای هیجانی به طور کامل منفی (نمره ۱) داشتند و تنها ۱۰ درصد از کودکان غیر افسرده در مقیاس محتوای هیجانی نمره ۱ دریافت کردند (۱۴). مقایسه دو گروه از کودکان با و بدون رفتارهای پرخاشگرانه نیز نشان داد که پرخاشگری با کسب نمره ۱ در مقیاس محتوای هیجانی و نمره ۵ در مقیاس خودنگاره ارتباط دارد. علاوه بر این، مطالعات انجام گرفته شواهدی از روایی افتراقی را نیز گزارش می‌کند. مطالعه کودکان و نوجوانان با تاریخچه‌ای از رفتارهای پرخاشگرانه بیانگر مشخصه‌های متمایزی است (به طور مثال کسب نمره ۵ در مقیاس خودنگاره و نمره ۱ در مقیاس محتوای هیجانی افراد پرخاشگر در مقایسه با افراد عادی) (۱۶، ۱۵). تمایز مشابهی نیز در نقاشی کودکان افسرده نیز می‌توان مشاهده نمود (کسب نمره ۱ در مقیاس خودنگاره و محتوای هیجانی) (۵)، یا کسب نمرات کمتر محتوای هیجانی توسط افراد از لحاظ هیجانی آشفته و افراد فاقد چنین ویژگی‌هایی (۱۷). بنابراین به نظر می‌رسد که DAS برای شناسایی پرخاشگری و افسردگی به ویژه پرخاشگری واکنشی و افسردگی‌های پنهان مفید واقع شود (۷، ۵).

محدودیت‌های کلامی کودکان، همکاری ضعیف آن‌ها با درمانگر و یا فقدان آگاهی آن‌ها نسبت به هیجانات و

اعتبار نمره‌گذاری نیز از دو ارزیاب خواسته شد تا به طور مستقل به نمره‌گذاری ۳۰ نقاشی بپردازند. سپس ضریب توافق Kappa بین نمرات دو ارزیاب محاسبه گردید که ضرایب اعتبار نمره‌گذاری برای ۳ مقیاس محتوای هیجانی، خودانگاره و استفاده از شوخی به ترتیب برابر ۰/۶۹، ۰/۶۴ و ۰/۵۸ گزارش شد. کلیه ضرایب مذکور نیز در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود.

برای احراز روایی همگرا در مورد دو خرده مقیاس محتوای هیجانی و خودانگاره از ضریب همبستگی Spearman استفاده گردید. همبستگی مقیاس محتوای هیجانی با خرده مقیاس پرخاشگری و مشکلات عاطفی CBCL به ترتیب برابر ۰/۵۲ و ۰/۵۷ و همبستگی مقیاس خودانگاره با خرده مقیاس پرخاشگری و مشکلات عاطفی CBCL نیز به ترتیب برابر ۰/۴۱ و ۰/۳۱- بود که کلیه ضرایب مذکور در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود. همچنین برای بررسی روایی افتراقی مقیاس، در ابتدا به کمک مشاورین مدارس ۳۰ نفر از دانش‌آموزان پرخاشگر (در دفاتر انضباطی بیش از ۱۰ بار تذکر برای رفتارهای پرخاشگرانه ثبت شده بود) و ۳۰ نفر کودک افسرده (مصاحبه بالینی توسط نویسندگان و گزارش معلم) کسب نمره بالاتر از ۲ انحراف استاندارد از میانگین در مقیاس مشکلات عاطفی TRF (Teacher report form) و ۳۰ نفر از کودکان عادی، مورد مقایسه قرار گرفتند که نتایج مربوط به آن در جدول ۱ گزارش شده است.

Cronbach's alpha ۰/۸۱ به دست آمد. علاوه بر این، آزمودنی‌های پژوهش مقیاس طراحی یک قصه (DAS) را انجام دادند، در این مقیاس از کودکان خواسته شد تا از بین ۱۵ تصویر ۲ تصویر را انتخاب و ضمن تجسم قصه آن دو تصویر، آن قصه را نقاشی نمایند. همچنین قصه آن را تعریف و یا حداقل اسمی برای آن قصه انتخاب نمایند. واکنش‌های کودکان با توجه به محتوا یا نام قصه‌ای که کودک خلق می‌کرد، در سه مقیاس محتوای هیجانی، خودانگاره و استفاده از شوخی در یک طیف رتبه‌ای ۷ درجه‌ای (به صورت ۱، ۲، ۳، ۴/۵، ۳، ۴ و ۵) نمره‌گذاری گردید. داده‌ها توسط نرم‌افزار SPSS (version, SPSS Inc., Chicago, IL) و با استفاده از ضریب توافق Kappa، ضریب همبستگی Spearman، Cronbach's alpha، تحلیل واریانس یک طرفه تحلیل گردید. همچنین برای تعیین جدول هنجاری از نمرات استاندارد t و Z استفاده گردید و معنی‌دار در نظر گرفته شد ($P < 0.05$).

یافته‌ها

تعداد کل نمونه ۵۰۰ نفر (۲۵۰ دختر و ۲۵۰ پسر) بود که ۲۱ درصد از آنان دانش‌آموز کلاس اول، ۱۸/۶ درصد کلاس دوم، ۲۱/۴ درصد کلاس سوم، ۱۹ درصد کلاس چهارم و ۲۰ درصد دانش‌آموز کلاس پنجم بودند.

ضریب Cronbach's alpha برای مقیاس‌های هیجانی مقیاس طراحی یک قصه ۰/۸۲ به دست آمد. برای احراز

جدول ۱. مقایسه سه گروه افسرده، پرخاشگر و عادی در خرده مقیاس‌های طراحی یک قصه

گروه	میانگین	انحراف استاندارد	F	معنی‌داری	نتایج آزمون تعقیبی Scheffe
محتوای هیجانی	افسرده	۱/۵	۱۷/۰۸	۰/۰۰۱	افسرده و عادی و پرخاشگر و عادی هر دو $P < 0.01$
	پرخاشگر	۲/۱			
	عادی	۳/۳			
خودانگاره	افسرده	۱/۵	۱۸/۴۵	۰/۰۰۱	افسرده و پرخاشگر/ افسرده و عادی $P < 0.02$
	پرخاشگر	۳/۴			
	عادی	۳/۱			
استفاده از شوخی	افسرده	۳/۲	۲/۶	N.S	
	پرخاشگر	۳/۳			
	عادی	۲/۷			

جدول ۲. نمرات خام، رتبه‌های درصدی، نمره t و z مقیاس طراحی یک قصه (DAS)

نمره خام	محتوای هیجانی		خودانگاره		استفاده از شوخی	
	T	Z	رتبه درصدی	T	Z	رتبه درصدی
۱	۳۳/۲۸	-۱/۶۷	۰/۴۷	۳۳/۳۵	-۱/۶۶	۰/۳۸
۲	۴۱/۷۱	-۰/۸۳	۰/۲۰	۴۱/۶۸	-۰/۸۳	۰/۷۳
۲/۵	۴۵/۹۲	-۰/۴۱	۰/۳۴	۴۵/۸۴	-۰/۴۲	۰/۸۵
۳	۵۰/۱۳	۰/۰۱	۰/۵۳	۵۰	۰	۰/۹۳
۳/۵	۵۴/۳۵	-۰/۴۳	۰/۶۶	۵۴/۱۶	-۰/۴۲	۰/۹۷
۴	۵۸/۵۶	۰/۸۶	۰/۸۰	۵۸/۳۲	۰/۸۳	۰/۹۹
۵	۶۶/۹۹	۱/۷	۰/۹۵	۶۶/۶۴	۱/۶۶	۰/۹۹

دانسته‌اند (۲۱). با در نظر گرفتن این عدد، نیز مقیاس DAS دارای ضریب همسانی درونی قابل قبولی است. علاوه بر این، ضرایب توافق Kappa بین نمرات دو ارزیاب نیز در سطح معنی‌دار است ($P \leq 0/001$) که این یافته نیز به نوبه خود تأیید دیگری بر برخورداری DAS از اعتبار نمره‌گذاری است و این سه اعتبار همگی حکایت از این دارد که آزمون از اعتبار مطلوبی برخوردار است و با نتایج گزارش شده در ادبیات پژوهشی همسو است. علاوه بر این، نتایج پژوهش حاضر حاکی از وجود همبستگی معنی‌دار بین خرده مقیاس‌های این مقیاس با خرده مقیاس پرخاشگری و مشکلات عاطفی Achenbach (CBCL) بود که این یافته نیز گواه برخورداری مقیاس از روایی همگرا تلقی می‌گردد. دیگر یافته این پژوهش قابلیت تمیز این آزمون بین کودکان پرخاشگر و افسرده و سایر کودکان بود. این یافته از یک سو با نتایج پژوهش‌های پیشین همسو است (۱۷-۱۴، ۵) و از سوی دیگر شواهدی برای احراز روایی افتراقی فراهم می‌آورد. در مجموع یافته‌های پژوهش حاضر که با هدف معرفی و بررسی قابلیت کاربرد و انطباق ابزار تشخیصی انجام گرفت تا بتواند هیجانانگیز کودک را از دیدگاه خود کودک مورد ارزیابی قرار دهد، توانست در جمعیت کودکان ۶ تا ۱۱ ساله شهر شیراز شواهدی دال بر اعتبار و روایی قابل قبول، برای مقیاس طراحی یک قصه فراهم سازد. از این رو در پژوهش‌های آتی می‌توان از این آزمون برای مطالعه محتوای هیجانی، خودانگاره و استفاده از شوخی کودکان دوره ابتدایی استفاده نمود.

به منظور بررسی قابلیت کاربرد یا انطباق با کودکان دوره ابتدایی مقیاس طراحی یک قصه (DAS) برای تعیین هنجاریابی مقیاس نمرات خام گروه ۵۰۰ نفری به نمره معیار t و z و نمرات درصدی تبدیل گردید که نتایج آن در جدول ۲ گزارش شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر درصدد بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی و قابلیت کاربرد یا انطباق آزمون طراحی یک قصه در کودکان دوره ابتدایی شهر شیراز بود. در واقع پژوهش حاضر نتایج تلاش‌هایی که با هدف بررسی اعتبار، روایی و هنجاریابی مقیاس طراحی یک قصه در کودکان ۶ تا ۱۱ ساله، انجام شد، را منعکس کرده است.

همسانی درونی (Cronbach's alpha) مقیاس‌های هیجانی مقیاس DAS نیز با استفاده از اطلاعات به دست آمده از نمونه اصلی (۵۰۰ نفر) ۰/۸۲ محاسبه شده است. از نظر Helmstadter، مقیاسی که ضریب همسانی درونی آن بالاتر از ۰/۵۰ است، دارای ضریب همسانی درونی قابل قبولی است و می‌تواند حداقل در پژوهش‌هایی که هدف آن مقایسه گروه‌ها با یکدیگر است، به کار رود (۲۰). با در نظر گرفتن این عدد، مقیاس طراحی یک قصه، دارای ضریب همسانی درونی قابل قبولی است و از میزان پیشنهاد شده به وسیله Helmstadter بالاتر است. از سوی دیگر Nunnally و Bernstein حداقل ضریب همسانی قابل قبول را ۰/۷

سیاسگزارى

آزاد اسلامی واحد شیراز انجام گرفته است. از استاد محترم جناب آقای دکتر کاظم رسول‌زاده طباطبایی قدردانی می‌گردد.

این طرح با حمایت مالی باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه

References

1. Forgas JP. *Feeling and Thinking: The Role of Affect in Social Cognition*. New York, NY: Cambridge University Press; 2001.
2. Oster GD, Gould Crone P. *Using Drawings in Assessment and Therapy: A Guide for Mental Health Professionals*. 2nd ed. New York, NY: Taylor & Francis Group; 2004.
3. Mahvi Shirazi M. Reliability, Validity and Manner of Zuckerman Sensation- Seeking Culture- Based Scale. *Daneshvar Raftar* 2008; 28: 35-49. [In Persian].
4. Malchiodi CA. *Understanding Children's Drawings*. Guilford, CT: Guilford Press; 1998.
5. Silver RA. *The Silver Drawing Test and Draw a Story: Assessing Depression, Aggression, and Cognitive Skills*. 2nd ed. New York, NY: Taylor & Francis Group; 2007.
6. Khoda Yarifard S, Abedin AR, Yekeh Yazdandoust R, Pourshahriari MS, Gharaei B. Comparing the results of projective drawing tests in physically abused vs. Normal children. *Journal of Family Research* 2007; 3(9): 455-69. [In Persian].
7. Silver RA. *Aggression and Depression Assessed Through Art, Using Draw A Story to Identify Children and Adolescents at Risk*. New York, NY: Brunner-Routledge; 2005.
8. Silver R. *Identifying Risks for Aggression and Depression Through Metaphors: The Mouse, the Bride, and the Use of Humor*. Dewitt, NY: Purple Finch Press; 2010.
9. Earwood C. *Identifying Risks for Aggression and Depression Through Metaphors: The Mouse, the Bride, and the Use of Humor*. *The Arts in Psychotherapy* ,2012; 37(5):415-416.
10. Silver R. Age and Gender Differences Expressed through Drawings: A Study of Attitudes toward Self and Others. *Journal of the American Art Therapy Association* 1993; 10(3): 159-68.
11. Silver R. Assessing the emotional content of drawings by older adults: Research findings and implications. *American Journal of Art Therapy* 1993; 32(2): 46-52.
12. Silver RA. *Three Art Assessments: Silver Drawing, Test Draw a Story and Stimulus Drawing*. New York, NY: Psychology Press; 2002.
13. Allessandrini CD, Duarte JLM, Bianco MF, Dupas MA. The Brazilian Standardization of the Silver Drawing Test of Cognition and Emotion. *Journal of the American Art Therapy Association* 1998; 15(2): 107-15.
14. Silver R. Screening children and adolescents for depression through Draw a Story. *American Journal of Art Therapy* 1988; 26(4): 119-24.
15. Earwood C, Fedorko M, Holzman E, Montanari L, Silver R. Screening for Aggression Using the Draw a Story Assessment. *Art Therapy Journal of the American Art Therapy Assoc* 2004; 21(3): 156-62.
16. Silver R. Sex differences in the solitary and assaultive fantasies of delinquent and non-delinquent adolescents. *Adolescence* 1996; 31(123): 543-52.
17. Dunn-Snow P. Adapting the silver draw-a-story assessment: Art therapy techniques with children and adolescents. *American Journal of Art Therapy* 1994; 33(2): 35-6.
18. Taghavi SMR. The Normalization of General Health Questionnaire for Shiraz University Students (GHQ-28). *Daneshvar Raftar* 2008; 15(28): 1-13. [In Persian].
19. Minaee A. *Psychometric properties of Ashtenbakh system of empirically based assessment*. 2nd ed. Tehran, Iran: Exceptional Child Education Publication; 2005. [In Persian].
20. Helmstadter GC. *Principles of psychological measurement*. New York, NY: Appleton-Century-Crofts; 1964.
21. Nunnally JC, Bernstein IH. *Psychometric theory*. 3rd ed. New York, NY: McGraw-Hill; 1994.

Psychometric properties scale of drawing a story among 6 to 11 years old children

Razieh Nasirzadeh¹, Narjes Erfanmanesh²

Original Article

Abstract

Aim and Background: Considering the verbal limitation in children, their low cooperation with therapist and lack of awareness of their emotions and actions have made their psychological assessment limited to the rating child behavior by parents or teachers or the use of behavioral observations. There is an urgent need to identify and apply diagnostic tools that can assess the child's emotions from their perspective. Drawing a story is able to respond to these needs. Therefore, the aim of this study was to investigate reliability, validity and standardization of drawing a story (DAS) among the children in elementary school of Shiraz, Iran.

Methods and Materials: 500 primary school students from Shiraz were selected through multistage stratified random sampling. Subjects performed DAS and child behavior checklist (CBCL) was filled out by their parents. Data was analyzed using Spearman correlation coefficient, Kappa's agreement coefficient, Cronbach's alpha and one way ANOVA

Findings: Cronbach's alpha was 0.82 for emotional scale, and reliability was 0.69, 0.64 and 0.58 for emotional content, self-image and using humor, respectively. Convergent validity was calculated by determining the correlation coefficient with child behavior checklist (CBCL). It was used in the comparison of the validity of the differential scores of children in three groups (depressed, aggressive and normal).

Conclusions: Results of this study showed that drawing a story has psychometric properties for utilizing in psychological research and clinical diagnosis.

Keywords: Drawing a story, Standardization, Reliability, Validity, Emotional content, Self-image, Using humor

Citation: Nasirzadeh R, Erfanmanesh N. Psychometric properties scale of drawing a story among 6 to 11 years old children. J Res Behav Sci 2013; 10(5): 325-31

Received: 26.05.2012

Accepted: 29.12.2012

1- PhD Candidate, Young Researcher Club, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran (Corresponding Author)

Email: raznasirzadeh@gmail.com

2- PhD Candidate, Young Researcher Club, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran